

Izhaja

vsak petek z datumom prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankujejo in pošljajo uredništvu „Mira“ v Celovec, Pavličeva ulica št. 7.

Osební pogovor od 10. do 11. ure predpoldne in od 8. do 4. ure popoldne.

Rokopisi naj se samo po eni strani lista napišejo, druga stran naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

MIR

Velja

za celo leto 4 krone.

Denar naj se pošilja točno pod napisom:

Upravništvo „Mira“ v Celovcu,

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

Za inserate se plačuje po 20 vin. od garmond-vrste vsakokrat.

Glasiló koroških Slovencev

Leto XXVIII.

V Celovcu, 10. malega srpana 1909.

Štev. 31.

Govor poslanca Grafenauerja v državnem zboru.

Izmed 63 nujnih predlogov, ki so jih vložili v državnem zboru češki in slovenski poslanci, se nahajajo tudi trije poslanci Grafenauerja. Pri razpravi o nujnem predlogu češkega poslanca dr. Metelka o čeških manjšinskih šolah je prišel k besedi dne 3. t. m. tudi naš poslanec Grafenauer, kojega govor prinašamo po stenografičnem zapisniku. Grafenauer začne govoriti slovensko:

Visoka zbornica! Boj divja, zmaga miglja! (Dobro-klici.) Mislim, da ne pretiram, ako sodim in izjavim, da se bližajo nam Jugoslovanom boljši časi. (Res je! Srčnost velja!) Slovenska delegacija in tudi en del jugoslovanske delegacije stopila sta v boj zoper one, ki boj želijo in smrt zaslužijo. (Dobro-klici in nemir.) Obžalujem, da nismo edini. (Klici: Žalibog!)

Posl. dr. Korošec: Naravnost perfidno piše „Slov. Narod“. Sramota! Posl. Benkovič: Izdajajo nas! Strankarstvo! Plazijo okoli vlade! (Klici: Kje je stenograf!)

Grafenauer nadaljuje: Naše opozicije nočejo spoznati in poznati; a ko so obstruirale vladne stranke, bilo je vse prav in v redu. (Tako je! Pritrjevanje in medklici od strani Čehov.)

Dr. Korošec: Dajte nam stenografa! Dr. Benkovič: Kje je stenograf?

Grafenauer nadaljuje: Gospoda moja! Ko se je šlo za rešitev bosenskih kmetov, so vladne stranke obstruirale in glasovanje prepredile. (Pfu-klici!) S svojo obstrukcijo so izdale vladne stranke bosenske kmete ogrskim oderuhom na milost in nemilost in danes hočejo zadati zopet slovenskemu kmetu hud, če ne smrtnonevaren udarec. (Klici: Res je!)

Dr. Korošec: „To so vladni klečeplazniki!“

Grafenauer nadaljuje: Zato pa nočejo poznati in priznati naše opozicije in trdijo, da nimamo povoda, stopiti proti vladi v boj. Gospoda moja! Mi vsi v slovenskem klubu zastopamo kmete trpine in vsakega od nas dolžnost je, biti v tem resnem času, na svojem mestu. (Dr. Šusteršič: „Pred volitvami tudi drugi zastopajo

kmeta.“) V ta boj bi morala stopiti slovenska delegacija že pred leti; saj smo prepričani, da brez boja ne dosežemo ničesar. (Klici: Prav res!) Gospoda moja, **prosili** smo že skoz 40 let za naše postavne pravice; prezirali so nas. A danes je prišel čas, ko preziramo mi nje! (Klici: Dobro! Ne bomo se vdali!) V svetovni politiki opazujem dejstvo, da se od strani vlade zanemarija vsako prebivalstvo ali vsako ljudstvo, ki živi na jugu države. To prikazen opazujem na Turškem, Laškem, Ruskem, v Nemčiji, na Francoskem, na Španskem, na Portugalskem in tudi na Angleškem. V prav posebni meri pa se godi to nam Jugoslovanom v Avstriji. (Tako je!) Po poti prošnje ne dosežemo ničesar. Zato pa smo Jugoslovani prisiljeni stopiti v boj proti vsaki vladi, katera hoče kakor sedanja, tako občutno škodovati našim kmetom sploh; nam Slovincem kot narodu pa noče priznati nobenih pravic razven pravice, da plačujemo davke in dajemo vojake. (Posl. dr. Benkovič: „Istina!“) Gospoda moja! Pri raznovrstnih slavnostih in veseljah smo se dosihmal pozdravljali in kličemo naš krepki „Živio!“ Čehom kličemo „Na zdar!“ A vsi ti pozdravi imajo le trenoten efekt in zginejo z dnevom.

Imamo tudi pregovor: „Slovan gre na dan“. A tudi ta pregovor bil je dosihmal samo mrtva črka. Danes, gospoda moja, smo začeli prakticirati ta pregovor. Zato pa, ker smo danes začeli stopati od besede do dejanja, zato, gospoda moja, je naša opozicija vladi in njenim strankam zelo neprijetna in — neumljiva. Meue pa veseli, da morem biti prvi, ki začne javno bitko. (Nadaljuje nemški:)

Vlada — močna proti slabim.

Visoka zbornica! Več govornikov v tej visoki zbornici je poudarjalo pri raznih priložnostih, da je treba zapostaviti ali vsaj omejiti narodnostni boj v Avstriji. Vsi govorniki so utemeljevali svoja izvajanja s tem, da bi dobili s to zapostavitvijo, oziroma omejitvijo narodnostnega boja čas za socialno in gospodarsko delo v tej visoki zbornici. Priznam, da so imeli ti govorniki prav. Opombe vredno in značilno pa je, da se vsi ti govorniki rekrutirajo iz strank, ki se označujejo v avstrij-

skem parlamentu kot velike stranke. Nobeden teh govornikov pa nam ni pokazal sredstev in potov, da bi dejansko omejili narodnostni boj, ta avstrijski podedovani greh, vsaj za kratek čas. Menim, da smem z gotovostjo in sigurnostjo trditi, da se je pri tem, pri obravnavi tega predmeta, šlo zopet samo za prazne besede, za prazne fraze. Opombe vredno in značilno je dalje, da so bili to govorniki iz onih strank, ki hočejo vsako vladno sleparijo potrditi s pečatom popularnosti, ljudske priljubljenosti in potrebe. Omenim samo slučaj rešitve o bosenski agrarni banki. Ta slučaj je pokazal prav na debelo, da velikim strankam nikakor ni bilo mar za povzdigo gospodarskega blagostanja v kmetiskem ljudstvu. Ne, namen velikih strank je bil le, ohraniti vladno zmožnost za vladanje. G. posl. ekselencija Gessmann se je pri tej priložnosti jasno izrazil, da potrebujemo stalno vladno („stetige“ Regierung) ni hotel pač reči, da „trajno“ in močno vladno. Če je pa rabil besedo „stetig“ v ljudskem pomenu, potem mu naredim poklon. Zakaj sedanja vlada je dejansko „stätig“ (uporna). Toda njeno upornost bomo skušali in morda tudi mogli streti in premagati. Sedanja vlada se kaže tudi močno. Toda močna je le proti slabim in se je kazala močno vsakokrat in v vseh slučajih, če se je šlo zato, da se manjšinam skrajša pravica, da se manjšinam vzame pravica. Vladno mnenje ali bolje mnenje sedanje vlade je: „Pomagaj močnemu, da dobiš malo udarcev!“ Sicer se pa kaže nezmotljivo tudi mnenje velikih vladnih strank, ki je izraženo s tem: „Varujmo močno, da bo mogla ostati močna proti slabim.“

Značilno je, gospoda moja, da prihaja klic, naj se zapostavi ali omeji narodnostni boj, od govornikov onih strank, ki ne morejo ničesar več dobiti, če se jim izpolnijo te želje, ki pa tudi nočejo ničesar izgubiti.

Gospodstvo nemškega pezdca.

Danes, moja gospoda, cveti v Avstriji plavica in od Wartburga doli do vseh „Tintenburgov“ se šopiri stremljenje, to znamenje nestalnosti — ne govorim tukaj svojih lastnih besed, ampak govorim z Grimmom, ki je bil, kakor znano, Neme-

Podlistek.

Bog ohrani!

K stoletnici avstrijskih junakov spisal Janez Stana.

Na četrtek 10. majnika l. 1809. je bilo opaziti v gostilni Ivana Resmana v koroškem trgu Naborjet nenavadno živahno gibanje. Častniki avstrijske posadke na naborješki trdnjavi so se poslavljali; sovražnik je bil že blizu, zato so morali nazaj na trdnjavo. V gostilni so ta dan klali, kuhali in pekli, da je bilo veselje; napravili so veliko pojedino.

Pri tej pojedini je bilo navzočih okoli dvajset oseb, med njimi tedanji naborješki župnik Jurij Mayer, poznejši knez in škof krški, njegov kaplan Valentin Buci, Ignacij Hartwig, kaplan iz Žabnic, Josip Jesse, posestnik fužin in župan v Naborjetu, posestnik fužin Anton pl. Kanal, stotnik Kupka od nadvojvoda Franc Karol pešpolka, topničarska častnika Burgsthaler in Rauch, končno poveljnik trdnjave, stotnik Hensel od ženijskega oddelka in več civilnega osebja.

Posadka na trdnjavi je štela tedaj 200 mož pešcev, 24 topničarjev, osem mož minerskega kora in nekaj pekov. Ta dan je bilo dovoljeno tudi moštvu iti v trg, da se poslovijo od svojih prijateljev in znancev. Za izborna postrežbo moštva je bilo tudi dobro preskrbljeno.

Tržani in vojaki so bili nenavadno razvneti. Saj je bilo treba vzeti slovo, morebiti za vselej,

ker se je nahajal sovražnik le še nekaj dni hoda od Naborjeta. posadki pa je bilo naročeno, da naj zastavi Francozom pot v deželo.

Med moštvom je bil tudi desetnik Juri Sekulič, pravi velikan, širokih pleč, gostih črnih las, modrih oči in orlovega nosu. Pod nosom so mu štrlele na vsako stran dolge črne brke. Sekulič je bil rojen v Ogulinu in je bil tedaj star okoli 35 let.

Pri gostilničarju Resmanu je bilo tedaj v službi dvajsetletno dekle, ki so je klicali za Roziko in ki je bila Sekuliču iz srca vdana.

„Ne joči, Rozika,“ ji je rekel ob slovesu Sekulič; „ko mine vojna, rečem vojaškemu življenju z Bogom in te popeljem kot nevesto na svoj dom.“

Rozika si je obrisala s predpasnikom oči, velela Juriju poklekniti in ga je zaznamovala na čelu, ustih in prsih s sv. križem. „Bog te obvari in sv. Devica! Naj se zgodi, kar hoče, Jurij, jaz ti ostanem zvesta!“

Pa treba se je posloviti. Še enkrat si sežeta v roko, in Jurij odide k svojim tovarišem. Že daleč spredaj vriskajo navdušeni vojaki, da se razlega od skalnate stene v steno in pojejo zategnjeno:

„Tam za turškim gričem,
tam je dost' fantičev,
k' se za nas vojskujejo,
k' se za nas vojskujejo — — —“

Že 14. majnika se je približala predstraža francoske vojske. Avstrijska predstraža se je na povelje umaknila nazaj. Francozi so prodirali v gostih trumah. Naenkrat zagrmí nanje od leve strani krepka salva iz vseh pušk. Takoj ustavijo

prodiranje in se razprostrejo za naskok na stransko posadko. S krikom naskočijo postojanko; tedaj pa zagrmijo skriti topovi s trdnjave in obdelujejo Francoze s kartečami. Francozje zasucejo pete in se spustijo v beg nazaj proti Pontablju.

Naslednji dan so začeli Francozi prodirati v gostih trumah po gozdovih naprej in so potisnili Avstrijce nazaj. V Naborjet pa niso mogli. Jedva 17 let stari zastavonoša je zadrževal s svojo stotnijo — starejši častniki so vsi padli v boju — 2000 mož broječega sovražnika in je naskakujoča krkela sovražnikov potisnil celo parkrat nazaj. Kakor levi so se borili naši vojaki cele tri ure in so se umaknili šele potem, ko se je bilo bati, da jih sovražnik ne obkoli in jim tako ne prestriže poti. Tako so Francozje prišli v Naborjet, a dalje niso mogli, ker jih je zadrževala trdnjavnica.

„A kaj!“ je rekel francoski general Durutte. „Ta lesena baraka nas Francozov ne bo zadrževala.“

Podkralj Evgen izprva o naskakovanju ni hotel ničesar slišati, ampak je poslal na trdnjavnico parlamentarca in zahteval, da se mu trdnjavnica takoj vda.

Stotnik Hensel pa je odgovoril francoskemu odposlancu: „Sporočite svojemu poveljniku, naj si vzamejo trdnjavo, če jo že hočejo imeti, dokler pa bom še živ jaz, stotnik Hensel, trdnjave ne dobite!“

Parlamentarec seže stotniku v roko, ga objame in poljubi, rekoč: „Tovariš, tudi jaz bi ravnal ravno tako in bi ne mogel drugače.“

Podkralj se je na odgovor, ki ga je dobil, hudo razsrdil in je ukazal takoj naskakovati.

in poleg tega še nemški učenjak; kakšno spoštovanje in rešpekt uživajo nemški učenjaki od strani nemškega ljudstva ali vsaj enega dela nemškega ljudstva, bom v teku svojega govora lahko še prav dobro dokazal — torej, kakor sem rekel, od Wartburga doli do „Tintenburgov“ se šopiri brezobzirno stremljenje, to znamenje nestalnosti, namreč plavico, celo z uporabo najgrših nemških oživljajočih sredstev ohraniti v Bismarckovem cvetu.

Ti skupni vrtnarji čutijo v sebi nujno potrebo, narediti iz Avstrije vrt, v katerem bi bilo treba zatreti vsako korenino, vsak popek, vsako rastlino, ki bi utegnila biti na poti plavici, temu botaničnemu „plevelu“ v njenem razvoju.

Orodje pezdčevih vrtnarjev.

Potrebno orodje k temu avstrijskemu skupnemu vrtnarstvu nudi do danes žal ona stranka visoke zbornice, ki, upajmo, nima s plavico ničesar skupnega. Zdi se pa, da ta stranka še ni spoznala, da so jo od obstoja konstitucionalizma v Avstriji zlorabljali vrtnarji plavic v to, da bi zatrili na eni strani moč in pravico Slovanov v Avstriji in na drugi strani ohranili gošpóstvo plavice. To je druga velika stranka visoke zbornice. Kdaj se bo ta spreobrnila, tega seveda ne vem. Tudi za to stranko je značilno in znamenito, da s svojimi izjavami ničesar ne pove. Na eni strani hoče rešiti slovanstvo, na drugi pa noče pustiti pasti nobene vlade, če je minister tudi kak gospod Bilinski. Ta stranka pa naj nikar ne misli, da sedijo na levih strokah njeni prijatelji. Tam sedijo morda pač poljski kristjani, ne pa krščanski Poljaki. Zato trdim, da je zadnji čas, da primerja poljski klub udarce usode na narodu s taktiko v visoki zbornici. Pri pravem opazovanju in pravi presoji predmeta bo našel tudi prave izraze. (Medklici.)

Govoriti o tretji veliki stranki te visoke zbornice glede njenega stališča v narodnih vprašanjih, bi bilo odveč. V tem oziru se ne bo mogla držati dolgo na mednarodnih tleh. Izvajanja današnjega govornika, gospoda tovariša Seligerja, so me v moji sodbi le potrdila. Če priznava ta stranka enakopravnost vsake narodnosti v lastni stranki, potem tudi ne more odobravati, da se jemljejo pravice manjšinam v drugih deželah. Če pa postane ta beseda meso, potem, moja gospoda, si bomo radostno podali roke za gospodarsko delo v parlamentu, prej ne.

Gospoda moja! Gospodarsko in narodno stališče različna. Prvo je skupna posest, drugo posest posameznikov. K negovanju prvega hoče pač vsak poslanec v tej visoki zbornici nekoliko pripomoči, interes za skupno posest pa zahteva kot pogoj, da se lastna posest zavaruje.

Prosim Vas, moja gospoda, kakšen interes pa naj ima na pr. na sosedni posesti kmet, če je prepričan, da njegovi sosedje silijo prav v njegovo posest? Prav nobenega! (Pritrjevanje.)

Stürgkh in njegove čete silijo v našo posest.

To stremljenje po protipravnem prodiranju se v Avstriji do danes ni samo pokazalo, ampak se je tudi prakticiralo in so je vse avstrijske vlade še podpirale.

V kolikor se tiče ta zadeva moje dežele, se strinja to popolnoma. V koroški deželi, ki sem

Posadka „lesene barake“ pa je storila svojo dolžnost, in sovražnik je bil odbit. Še enkrat so skusili Francozje premagati posadko v naskoku, pa tudi to pot zaman.

Če ne gre podnevi, bo šlo pa morda ponoči, je menil podkralj Evgen in se je vrgel na trdnjavo ob desetih ponoči. Pri tem naskoku je padlo še več Francozov, nego prej, opravili pa niso ničesar.

Dne 16. majnika proti desetim predpoldne je stalo več kakor 5000 Francozov pripravljenih za naskok na trdnjavo. Znamenje za splošen naskok naj bi bil strel iz topa. Bum! zagrmí, in več nego 5000 grl zaori: hura!

Topništvo na trdnjavi dela uspešno. Cele vrste Francozov padajo na zeleno livado. Sovražnik se mora iznova umakniti.

Podkralj pošlje zopet parlamentarca na trdnjavo in obljubi posadki, da sme oditi z vsem orožjem in častno, ako prepusti trdnjavo Francozom brez nadaljnega boja.

„Le preko naših mrtvih trupel vodi pot do trdnjave!“ se je glasil odgovor pogumnega stotnika Hensla.

Francozje se hočejo trdnjave na vsak način polastiti, naj stane, kar hoče. Podkralj se poda v Štadlerjevo hišo, da bi od tam osebno vodil naskok. Črez nekaj časa zapusti podkralj zopet hišo, in v istem trenutku prileti krogla iz topa v poslopje in prevrta steno. Podkralj je ušel gotovi smrti. Krogla je raztrgala glavo štabnemu častniku, ki je zapisoval povelja. Tudi sedaj Francozje niso ničesar opravili. (Dalje sledi.)

jo 19. grudna 1907 imenoval avstrijsko Turčijo, se razmere v zadevi šolstva do danes niso spremenile niti za en jota ne (čujte, čujte!), nasprotno, grof Stürgkh in njegove čete — če je tudi v teku proračunske razprave zatrjeval: V teh svetiščih ne poznamo osvete, ko je polemiziral proti mojemu tovarišu Korošču — se pripravljajo, da vzamejo nam koroškim Slovincem še to, kar smo imenovali do danes s polno pravico kot svojo posest. (Čujte, čujte!)

Naj ne misli, če je tudi ekscelenca in grof, da stegujemo roke po plemstvu. Povem mu, da ne samo on, ampak vse avstrijske vlade se morajo demokratizirati, da bo v Avstriji mogoč uspešen razvoj na vseh poljih. (Pitrjevanje.)

Gospod naučni minister, grof Stürgkh, se je v svoji izjavi zares izrazil, da v njegovih svetiščih ne poznajo osvete. S tem je hotel reči, mi bomo, čeravno se je na nas obregnil gosp. dr. Korošec v šolskih zadevah, ali je podal roko neprijetno, morda na tistem telesnem delu, kjer kaj izda, pravični, tako kakor smo bili dosedaj. (Pitrjevanje. — Medklici.) Njega ekscelenca Stürgkh pa ne sme misliti, da pozna samo on „Zauberflöte“, „Zauberflöte“ poznam tudi jaz. Besede, ki jih je izustil, so vendar iz opere „Die Zauberflöte“, in če ve, kakšno mnenje imam o njem, naj bi bil citiral samo en verz dalje. Naslednji verz se glasi namreč: „Erzittere, feiger Bösewicht!“ (Stresi se, bojzljivi zlobnež!) (Veselost in pritrjevanje.)

Zdaj pridem, ko sem se nekoliko oddaljil od stvari, zopet v pravi tir. Malo zdrknjenje postrani avstrijskemu parlamentu sploh ne škoduje, ker pravega tira nas vseh 516 skupaj še ni našlo. Našli ga zato nismo in ga nismo mogli najti, ker se vlada na naši združbi zabava. Vlada hoče združbo narodnosti v Avstriji, to vidimo na njenih stremljenjih.

Gospoda moja! Zasiguranje lastne posesti in podlaga socialnega in narodnega življenja je pa ljudska šola. Če hoče vlada resno spraviti narodna nasprotja s sveta in če velike stranke v tej visoki zbornici resno mislijo, besede z dejanji dokazati, je vse to vendar v njihovih rokah in njihovi moči.

O ureditvi manjšinskih šol se je v avstrijskem parlamentu že toliko govorilo, da je v resnici... (Medklici poslanca Bielohlaweka. — Klici: Mir! — Poslanec Bielohlawek: Galerija se vendar smeji neumnosti! Politično poneumnevanje! — Živahni medklici.)

Podpredsednik dr. Laginja: Prosim miru, gospod poslanec Kalina! Pribijem, da je govornik gospod poslanec Grafenauer govoril popolnoma mirno in dostojno in da je izraz posl. Bielohlaweka parlamentarno nedostojen. Zato ga moram poklicati k redu. (Odobranje.) Sedaj prosim gospoda govornika, da nadaljuje in druge gospode prosim miru.

Poslanec Grafenauer: Če pa tako vlada, kakor velike stranke visoke zbornice po eni strani paradirajo nasproti slovanskim manjšinam s svojimi izjavami, premišljevanji in obljubami z dvorno prijaznostjo, po drugi strani pa plavajo v Renovi vodi, tedaj so in ostanejo njihove besede prazne marnje. (Medklici.)

Podpredsednik dr. Laginja: Prosim, nadaljujte. (Klici: Konec!) Jaz smem govornika ravno tako malo prekiniti kakor Vi. Prosim, dajte mu mir, da more naprej govoriti.

Čudna „stroga postavnost“ vlade.

Poslanec Grafenauer (nadaljujoč): Gospoda moja, naj osvetlim še enkrat nekoliko bližje ljudsko-šolske razmere na Koroškem.

Že dvakrat sem spravljal v razgovor v tej visoki zbornici obsodbe vredni ljudsko-šolski sistem na Koroškem, kolikor se tiče manjšinskih šol, namreč ljudskih šol v slovenskem delu Koroške, spremenil se je pa ta sistem do danes le v toliko, v kolikor se zdi, da si vlada prizadeva vzeti nam Slovincem še to, kar smo podedovali dozdej z vso pravico.

Vlada se niti na naše prošnje niti na naše pritožbe kratkomalo prav nič ne ozira. Zdi se, da soglašajo s postopanjem nemškonalne stranke in, kakor vsa znamenja na to kažejo, še celo podpira stremljenje, da se nas koroške Slovence kmalu ubije. (Dalje prihodnj.)

Občni zbor Gospodarske zadruga.

V nedeljo dne 4. julija se je vršil občni zbor Gospodarske zadruga v Sinčivasi. G. blagajničar msgr. Podgorc je poročal o računskem letu:

Zadruga je imela l. 1908 prometa 257.556 kron,
l. 1907 „ 253.440 „

Promet se je zvišal vsled večje zaloge koncem leta 1907, ki se je šele v letu 1908 razpro-

dala. Leta 1907. je bilo zelo rodovitno, l. 1908 slabo, kar se bo kazalo šele v računu 1909.

Na žitnem kontu, kjer je zadržano glavno delovanje, se je izplačalo l. 1907 K 88.329
l. 1908 „ 77.496

Žitni promet se je tako vršil:

Ovsa je bilo v zalogi 1. januarja 1908 782 met.
došlo 1908 1700 „

vkup 2482 met.

prodalo 2100 „

Ostalo 31. decembra 1908 382 met.

Rži je bilo v zalogi 1. januarja 1908 229 met.
došlo 1908 735 „

vkup 964 met.

odšlo 752 „

ostalo 211 met.

Pšenice je bilo v zalogi 17 met

došlo 466 „

vkup 483 met.

odšlo 365 „

ostalo 117 met.

Ajde je bilo v zalogi 155 met.

došlo 367 „

vkup 522 met.

odšlo 399 „

ostalo 123 met.

Leče je bilo v zalogi 100 met.

došlo 422 „

vkup 522 met.

odšlo 347 „

ostalo 175 met.

fižola je došlo to leto le 71 met.

detelje „ „ „ „ „ 26 „

prosa „ „ „ „ „ 77 „

ječmena „ „ „ „ „ 18 „

bera „ „ „ „ „ 4 „

zmesi „ „ „ „ „ 32 „

Računsko leto je bilo za zadrugo izmed vseh dosedanjih najbolj neugodno. In to radi žitnih cen, ki so bile začeni od novega leta 1908 naprej do žetve vedno nižje in na drugi strani zavoljo v jeseni vedno padajoče cene leče. Tako je prišlo, da se pri glavnih pridelkih ni moglo kaj zaslužiti.

Cena je bila na Dunaju:

18. decembra 1907 pšenica K 12
rž „ 12
oves „ 9

18. marca 1908 pšenica K 11'50—11'85
rž „ 10'75—11'—
oves „ 8'50

2. majnika 1908 pšenica K 11'65
rž „ 10'45—10'65
oves „ 8

Cene so šele tesno pred žetvijo začele zopet rasti in med tem se mora prodati, da se ne izgubi preveč.

Opomniti je tudi, da smo imeli v računskem letu na trgu čudne razmere s cenami. Domače žito je bilo neprimeroma cenejše, kakor tuje. Sicer se sme računati, da se vzame cena v Budimpešti in prišteje voznina sem. Toliko dražje mora biti žito pri nas in se še po vagonih prodaja. Pri manjših partijah se zasluži toliko več, kolikor mora trgovec zaslužiti, ki dobi žito iz Ogrske in je na drobno prodaja. A prodajanje na drobno v zadrugi ni obsežno, ker nimamo vse leto blaga in se žito ne more shranjevati tako dolgo. Tudi je žetev zelo neenakomerna: eno leto dobimo na pr. rži komaj 2 do 3 vagone, drugo 14 do 15, zato zadruga ne more imeti dosti stalnih odjemalcev na drobno.

L. 1908 pa je bila o novem letu silna draginja. Ob času take dragine postanejo naši večji mlinarji in trgovci nervozni, kakor kmetje na dražbi. Nakupovali so si prevelike množine ogrskega žita in pozneje ni bilo odjemalca za domači pridelek, četudi je domača rž, ki je dosti boljše kakor ogrska, bila 3 krone cenejša, kakor tuja. Tako smo morali to leto prodajati cenejše, kakor se je prodajalo na Ogrskem in tista prikazen se je opazovala tudi drugod na pr. Nižje-avstrijskem, na Češkem. Ogrske velike tvrdke imajo agentov, ki oblete vse mlinarje, ti mlinarji in peki pa še niso navajeni računati ter se dostikrat ne brigajo za domači trg, ki jim žito ponuja cenejši.

Izreden je bil promet z lečo. Ta pridelek se je prejšnja leta še precej lahko prodajal. Pa ne vem, četudi že deset let delamo v zadrugi, zakaj se nekateri prekupci ravno v ta pridelek tako zaganjajo. Kadar je leča zrela, nastane cela vojska, kakor da bi se dalo tu na tisoče zaslužiti. Reelni zaslužek pa je vendar zelo majhen, in ne le to, naši konkurentje so v teh letih pri leči po svoji špekulaciji izgubili veliko denarja. Za pro-

dajanje leče so nekateri meseci odločilni: avgust, september, oktober. In ta čas bi morali ljudje pripeljati, kar imajo. Tudi pozneje se da še kaj prodati, a le bolj slučajno, redno nakupovanje se vrši omenjene tri mesece. Mi nismo hranili blaga, tudi lansko leto ne, a ljudje so špekulirali in mi smo sami sebe oškodovali, ko smo pozneje, četudi ni več bilo nobenega vprašanja, od ljudi še vedno sprejemali lečo, tako da se je je nabral poldrugi vagon, ki še danes leži tu neprodan.

Vzrok je, da se je prodajanje leče popolnoma ustavilo. Ustavilo se je pa, ker menda konzum ne kupuje dosti, ljudje leče ne marajo. Ne marajo je pa, ker so razni prekupci prodajali lečo mešano s staro, tako da se ne da enakomerno kuhati.

Leča in fižol se pa kuhata cela za hrano in če se stvar ne da enakomerno kuhati, je ljudje nočejo za kuhinjo. Večkrat sem že mislil, zakaj da je tukajšnja leča bila tako po ceni, ko je bila moravska veliko dražja? Morebiti smemo reči, da ta pridelek ni došel do primerne cene, ker se ga ni realno prodajalo, marveč so se stari ostanki zmirom mešali v novo blago in tako vse vkup skvarilo.

Po končanem poročilu so odborniki predlagali, naj zadrugi, ko se vozi novi pridelek, zamenjajo staro v zadrugi ležečo lečo z novo. Stara je za setev dobra, zlasti lanska, ki je prišla v hram popolnoma suha in je v zrni jako lepa. Zadruga bo zadrugi zadrugi pri zamenjavanju doplačala, kar je novo blago več vredno. Zadrugi na ta način nekaj zaslužijo, in zadruga ne bo imela sitnosti s starim blagom.

Ta predlog se je soglasno sprejel. Upamo, da bodo zadrugi izvršili, kar je sklenil odbor. Doplačilo se bo v „Miru“ objavilo.

Končno se je v odbor volil na mesto umrlega g. Ant. Mikuluša sedanji g. župnik v Škocijanu Vincenc Poljanec.

Koroške novice.

Praznik sv. Mohorja in Fortunata se obhaja v nedeljo 11. t. m. Pri ti priložnosti bo pri Uršulinkah (Sv. Duh) ob 8. uri sv. maša za družbine namene. Sv. mašo bo bral sam mil. gosp. knez in škof dr. Jos. Kahn. Celovski Slovenci so povabljeni k obilni udeležbi te božje službe.

Zaupnica „Slovenskemu klubu“. Odbor „Katol. političnega in gospodarskega društva za Slovence na Koroškem“ je sklenil pri seji, dne 8. t. m., soglasno sledečo zaupnico slovenskim poslancem v „Slovenskem klubu“: Odbor „Katol. političnega in gospodarskega društva za Slovence na Koroškem“ odobrava odločno taktiko „Slovenskega kluba“, se mu zahvaljuje za možat nastop, zlasti klubovemu predsedniku dr. Šusteršiču in poslancu Grafenauerju ter poziva klub, da zaupajoč na ljudstvo, ki stoji za odločno slovensko delegacijo, vključ vsem ostudnim osebnim napadom nemških in slovenskih vladnih listov vztraja neomajljivo v boju za pravice slovenskega naroda.

Poslanec Grafenauer je govoril svoj obstrukijski govor 7 ur.

Volitve v delegacije so končane. Za Koroško je izvoljen Dobernig, za namestnika Nagele. Izmed slovenskih poslancev sta izvoljena: Dr. Ploj in dr. Šusteršič, za namestnika Pogačnik.

Postopanje nemškonalnega preiskovalnega sodnika v Celovcu. Zaradi raznih kaznivih dejanj pri zadnjih deželnozbornih volitvah se vršijo preiskave pri deželnem sodišču v Celovcu. Prihajajo pa nam tožbe, da preiskovalni sodnik dr. Clementschitsch priče celo izprašuje, kako da so one volile in druge take stvari, ki preiskovalnemu sodniku niso prav nič mar. Prosimo vse tiste priče, ki se jim je prigodil enak slučaj, da nam nemudoma to javijo in sploh poročajo, kako se preiskovalni sodnik napram slovenskim pričam vede. Vse drugo bo naša stvar!

Metnic potrjen za župana. Vlada je potrdil dr. pl. Metnica za celovškega župana. Celovčani bodo h koncu tega tedna priredili svojemu novemu županu bakljado, ki se je bodo udeležila baje vsa nemška društva.

Občni zbor celovške podružnice sv. Cirila in Metoda se zadnje sredo ni mogel vršiti, ker sta bila poleg podpredsednika gosp. dr. Brejca navzoča samo — dva člana, ki sta za to leto plačala članarino. Zato se bo občni zbor vršil prihodnje sredo, 14. t. m., ob 8. uri zvečer.

Praznik sv. Cirila in Metoda je „Slovensko delavsko društvo v Celovcu v nedeljo prav svečano obhajalo. Zjutraj ob 1/2.9. uri je bila v cerkvi sv. Duha slovenska pridiga, ob 9. uri sv. maša s slovenskim petjem. Tu so pokazali naši vrli pevci res lep napredek. Popoldne je bil iz-

let v Kotmarovas k občeznanemu in spoštovanemu rodoljubi Prosek arju, ki nam je priredil prav slovesen sprejem. Naravnost iznenadila nas je, prišedše vrh holma, mogočna slovenska trobojnica. K temu so se pridružili tudi gosti strelci iz topičev. Zaorile so krasne in ljubke slovenske pesmi, ki so daleč se razlegajoče privabile tudi domačine v našo družbo. Proti večeru, ko smo se vračali, so nas pozdravljali z vseh vrhov kresovi in topiči. Tako je minil dan, ki nam vsem ostane v najlepšem spominu. Dragi rojaki v Celovcu in bližnji okolici! Če želite biti deležni tako zdrave zabave, pristopite vsi brez razločka k našemu društvu. Pri nas se ravnamo po načelu: „Enak je bratu brat!“

Celovski občinski svet je pogorel v tožbi zoper č. g. dekana Angererja, zoper kaplana, č. g. Sadjak in Ogertschnig in zoper cerkvenika mestne župne cerkve, ker so sneli zastave, ki jih je dal razobesiti na zvoniku v proslavo tržaških pevcev „Bankomité“ celovškega občinskega sveta. Sam bivši župan Neuner je izjavil, da on ni ukazal razobesiti zastav. Ker pa stavbeni odbor še ni občinski svet, zato je padla tožba v vodo. Nacionalci se strašno „giftajo“. Obtožence je zastopal g. dr. Brejc. Obravnava je trajala od 3. do 8. ure zvečer. — I, saj smo rekli, saj smo rekli...

Celovčani se spreobračajo? Na predvečer sv. Cirila in Metoda so spuščali Celovčani na Križni gori rakete. Okoliški Slovenci so se povpraševali, ali se Celovčani res povračajo k svoji pravi materi Sloveniji in častijo z raketami spomin slovanskih apostolov?

Otvoritev turske železnice. Otvoritev nove proge se je izvršila dne 5. t. m. v Špitalu ob Dravi zelo slovesno. Otvoritvi je prisostvoval tudi Njega Veličanstvo presvetli cesar, ki se je pripeljal s posebnim dvornim vlakom. Tudi nadvojvoda Evgen je bil navzoč. Cesar je nagovoril razne osebe, ekselencu premil. gospoda kneza in škofa krškega dr. Jožefa Kahna, ki je progo blagoslovil, celo trikrat. Ko je knez in škof dovršil cerkveni akt, mu je podaril vladar po generalnem adjutantu grofu Paarju zlat pektorale z brilanti. Ljudstvo je vladarja povsod, kjer se je pokazal, pristržno pozdravljalo.

Odlikovanja. Povodom otvoritve turske železnice je odlikoval presvetli cesar v priznanje zaslug pri zidanju železnice več oseb.

Uradnik južne železnice — zagrizen nacionalc. Iz Prevalj nam poročajo: Tukajšnji namestnik postajenačelnika, Aichberger, je zagrizen nemški nacionalc. Delavcem, ki porivajo vozove na progi, je prepovedal govoriti slovenski. Pismo prepoved so morali delavci podpisati. Kaj si ne upajo vsega ti-le železnični uradniki! Postajenačelnik, miren in vesten uradnik, najbrž o tem ne ve ničesar, ker je na dopustu. Kaj reče k temu ravnateljstvo južne železnice? Ali bo nacionalnega uradnika pohvalilo? Uradnik nima pravice, prepovedovati delavcem pogovarjati se v slovenskem jeziku, zato pa delavcem v tem ni treba poslušati Aichbergerja. Naj le skusi zaraditega katerega odpustiti!

Matura na celovski gimnaziji. Izmed 32 abiturientov je 7 Slovencev, ki so vsi napravili maturo. (Ti so: gg. Božič, Čebul, Lakner (z odliko) Marsel (z odliko), Potočnik, Ruprecht in Viternik. Čestitamo!

Izmed 480 učencev na celovski gimnaziji je komaj 81 Slovencev. To je pač premajhno število za naše razmere. Stariši, pošiljajte svoje sinove v srednje šole!

Razpisano je mesto pisarniškega uradnika v 10. ali 11. činovnem razredu pri okrajnem sodišču v Pliberku. Prosilci morajo znati slovenski in nemški. Prošnje je nasloviti do 31. julija t. l. predsedništvu deželnega sodišča v Celovcu.

Izletniki. Pod vodstvom g. prof. dr. Srkulja je došlo pretekli teden 17 hrvatskih gimnazijcev sedmošolcev iz Zagreba v Celovec. Napravili so potovanje iz Zagreba v gorenjo Italijo, Švico, Francosko, Tirolsko in so se vrnili nato skozi Koroško v Zagreb.

Prevaljski Pristou ima nesrečo s svojimi popravki, ker romajo — v koš. Smolo ima pa tudi s tožbami proti „Miru“. Tožil je „Mir“ po državnem pravdniku, in ker ni ničesar opravil, ga je tožil po — dr. Knappitschu, pa je tudi definitivno pogorel, in sicer v dveh inštancah. Stroškov torej ne bo plačeval „Mir“, ampak jih bo poravnal g. Pristou. „Mir“ bo tudi zanaprej tako mirno izhajal, kakor dosedaj.

Celovec. (Požar.) V četrtek, dne 1. t. m., je začel ob pol 9. uri zvečer goreti škofov hlev. Goreti je začelo v oddelku, kjer je imel pomožni odbor za nakup krme shranjeno slamo. Celovski, šentpeterski in vetrinjski požarni brambci ter vojaštvu se je posrečilo ogenj zažgati. Nevarnost, da se ogenj razširi, je bila zelo velika. Stara

ženka, ki je prenočevala v hlevu, kjer je nastal ogenj, je pripovedovala, da je videla v hlevu tuja, ki je grdo preklinjal. Sumijo, da je dotični zažgal iz zlobnosti. Dve sumljivi osebi, ki ste se na večer klatili okoli škofjske palače, so zaprli. Slama, ki je bila zelo trdo povezana v snopiče, je le deloma zgorela in je za nasteljo še rabljiva, strop je zgorel, pa se vendar ni udril. Omenjeno žensko, ki ni mogla odpreti težkih vrat, so še pravočasno rešili, pač pa se je na rokah tako opekla, da so jo prepeljali z rešilnim vozom v bolnišnico.

Celovec. (Tepeži) v Celovcu niso nič kaj redkega. V gostilni Kolman pri Celovcu je znani pretepač Scheffler začel brez vsakega povoda nabijati s palico nekega Lattacherja, kateremu pa udaril po glavi niso prav nič prijali. Zato je potegnil nož in pehnil napadalca, da so ga morali odpeljati v bolnišnico. — V torek zvečer je prišel v malo zakotno kavarno pri špitalski cerkvi pijan delavec in udaril domačega sina s polenom po glavi. — V gostilni Götz pri kolodvoru se ga je nalezal neki živinski trgovec iz Beljaka prav pošteno. Potegnil je iz žepa listnico, polno papirnatega denarja, in jo je vrgel na tla. Poželjivo so začeli grabiti po njej trije tički, pa si v redarjevi navzočnosti niso prav upali. Speljali pa so moža na prosto. Gostilničarju se je zdelo to sumljivo, šel je moža iskat s kolesom in ga je našel blizu Knocha v Št. Rupertu. Rešil ga je sumljivih tičkov in spravil na vlak.

Šmihel pri Pliberku. Poročila sta se na dan sv. Cirila in Metoda g. Andrej Kumer, pd. Čerčej, tajnik vogrškega izobraževalnega društva, z gđc. Lizo Vauti, Vautinovo na Dobrovi in g. France Rakeb, pd. Rakeb na Blatu z gđc. Alojzijo Srienec, Srienčevo istotam. Mladima narodnima paroma iz srca čestitamo in želimo v novem stanu vse najboljše.

Šmihelsko izobraževalno društvo je založilo narodni kolek. Rodoljubi, segajte pridno po njem!

Šmihel pri Pliberku. (Kresovanje.) Na predvečer sv. Cirila in Metoda smo, kakor vsako leto, med pokanjem topičev kresili pri sv. Katarini. V Podjuni smo našli mnogo kresov, veliko prav lepih smo opazili celo na visoki Peci.

Žvabek. (Poštenost velja.) Kmet Mlakar na Suhi je izgubil iz Pliberka domov gredeč 800 kron, katere je našel kmet Zdovec iz Žvabeka in mu jih vrnil. Kot plačilo za svojo poštenost si je smel izbrati pri Mlakarju polovnjak najboljše mošta.

Dobrlavas. Šaljiva tombola, ki jo je priredilo naše izobraževalno društvo dne 4. t. m. v Goselnivasi, je privabila od vseh strani precejšnje število radovednega ljudstva. Kot govornik so nastopili č. g. župnik Kogelnik. Z jednatimi besedami so nam pokazali, kako so ravno izobraževalna društva poklicana, da pomagajo starišem vzgojevati mladino v plemenite značaje. Mladenci in mladenke, pristopite vsi k našemu društvu, da doseže v polni meri svoj visoki namen, bistriti vaš um, utrjevati vašo voljo ter blažiti vašo srca! Pristrčna hvala naj bo izrečena pred vsem č. g. govorniku, izbornemu dobrolskemu pevskemu zboru in vsem, ki so pripomogli, da je naše društvo pri svojih skromnih sredstvih moglo prirediti šaljiv srečolov in šaljivo dražbo.

Prevalje. (Kresovanje.) To vam je bil vesel večer pred praznikom sv. Cirila in Metoda! Ogromno ljudstva se je zbralo na Zagradi h kresovanju. Štiri mogočni kresovi so plapolali samo na tem hribu, na sosednem Stražišču pa trije. V najožji okolici smo jih našli nad 20. Med šviganjem raznoličnih raket so grmeli topiči pozno v noč, vesela slovenska pesem in mili zvoki tamburice pa so glasno oznanjevali čast slovenskima blagovestnikoma. Pred slovesom nas je še pogostila prijazna Temeljnova hiša, ki je bila skoraj premajhna za toliko gostov. Ta večer je pač pokazal, da prevaljska okolica še čuti vključ vsemu „fortšritu“ trdno versko in narodno.

Borovlje. Kak dirindaj je bil, in kako so letali žandarji, ko je pred leti zasmodil nekdo pri mostu viseče frankfurtarce. Na zadnji nemški slavnosti pa se je javno blatilo, trgalo in zasramovalo slovensko trobojnico, katero so sneli raz Šajnikove lipe nemški junaki na ukaz župana vpričo boroveljskega redarja. Seveda trobojnica marsikateremu vzbuja vest, da je tudi on rojen Slovenec, da je postal odpadnik, izdajalec svojega lastnega naroda!

Borovlje. (Kresovi.) Kak sad bo rodila gonja od strani nasprotnikov, pokazalo je letos število kresov po našem lepem Rožu. Ni bilo vrha, kjer ne bi gorelo po več kresov. Posebno v najbližji periferiji Borovelj, ki jih štejejo nasprotniki za svojo trdnjavo, jih je gorela cela vrsta, in čuli smo streljanje iz topičev. Lepšega odgovora Slovenci nismo mogli dati na izzivanje povodom zadnjih nemških slavnosti kakor po teh

žarečih pričah, da nas ne bo mogoče še tako hitro pohrustati, akoravno je zatrjeval nam znani govornik na nemški slavnosti, da ne bodo mirovali prej, preden ne zgine zadnji Slovenec iz Borovlj.

Borovlje. (Judeževi groši.) Izvedeli smo, da žgejo nasprotniki „Sonnwendfeuer“ za plačilo, in sicer stane kres na Grlovcu 10 kron, na Macnu 8 kron itd. Torej tudi tukaj igrajo ulogo judeževi groši. Da jih ni sram! Našim fantom pa je plačilo za kresovanje v čast sv. Cirilu in Metodu zavest, da vstaja naš narod.

Borovlje. (Kdo hujska?) Pretečeno nedeljo in pondeljek, t. j. 27. in 28. m. m., so borovski posilinceci priredili „Bezirksturnen“ — kot protidemonstracijo prihodu kranjskih Sokolov. Pri tej priložnosti je govoril profesor inženjer Vogl, ki je jedva eno leto svoj nos vtaknil v Borovlje. Pozival je že itak do skrajnosti zagrizeni občinski odbor, naj „vsak dihlahj nasprotnikov, t. j. Slovencev, takoj zaduši“ ter deluje na to, da bodo „Borovlje do zadnjega koticčka nemške“. Ako je še kaj treznomislečih Borovčičev, razsodite sami, kdo hujska. Tujec, privandranec, ki mu je komaj toplo postalo med nami, hujska zoper domačine, ki od nekdanj tu žive, delajo in trpé ter slovensko svojo materino besedo govore. Še dihati nam ne dovoljuje, do zadnjega koticčka hoče vse po sili ponemčiti — še doma med štirimi stenami se ne bi smeli slovensko pomeniti. Če se kje snidejo domačini, zapoje nekaj svojih domačih pesni — pa je to hujskarija. Gospod Vogel — zraka nam pa še ne boste vzeli, če se še tako napihujete in kričite. Stoletja predno ste nas „počastili“ s svojo navzočnostjo, se je v Borovljah slovensko govorilo in se še bo, ko bo vas veter davnej že odnesel tja, odkoder ste prišli.

Borovlje. (Prizori od pecirksturnarije.) Ko so se vlekli v nedeljo 27. m. m. domači in tuji turnarji — kakih 70 — od šole na strelišče, so šli seveda mimo cerkve ravno med popoldansko službo božjo, še godba bi bila igrala mimogrede, ako bi policaj ne bil zabranil. Pač res — pietete in dostojnosti ne poznajo ti ljudje. — Z okna Švarcove pd. Mikelčeve gostilne je pristna Nemka seveda, ki pa ima slovenske stariše — obupno vpila „haj!“ ter trosila rožice — da se le ne bi bil kak turnar nabodel na trnje nežnih vrtnic! — Trnjakov Jozej je zopet pokazal, da je Nemec, akoravno ne po krvi, ter pustil iz svojih oken metati cele snope pezdca. — Kdo je le županu Ogrisu sestavil slavnostni nagovor? Skritega je imel v skrbno okrašenem cilindru. Prebral ga je srečno in brez pomote. — S frankfurtaricami borovski nemčurji nimajo sreče, kolikorkrat jih razobesijo, jih dež pošteno opere. Hojnikova ima že vse barve, samo nemških ne. Tudi Čudnovega Foltija „šircl“ je bil že precej bled.

Borovlje. (Na c. kr. deželni šolski svet.) Od kedaj je dovoljeno šolarjem biti udje „Turnvereinov“? In če ni dovoljeno, kako so smele šolarice v telovadni obleki udeležiti se spreveda in javno telovaditi pri nastopu borovskega „Turnvereina“? In povrh še okrašene s frankfurtarskimi trakovi in plavicami. Je li to vzgoja k narodnostni slogi in sporazumu? O tem se bo še na pristojnih mestih govorilo.

Borovlje. (Vse prav pride.) Lani birboj kot, letos gratisbir! Ali ni lep slučaj?! Ko so sociji lansko leto razvijali svojo zastavo, dobili so baje deset sodčkov piva od podgorškega pivovarja. Še niso vsega popili, še sta čakala dva sodčka žejnih socialdemokratskih grl — kar se ukaže birboj kot — in marsikateremu rdečkarju so se sline cedile — a s kraherlom si jih je poplaknil. Vrnili so sodčka. Letos pa so jih z odprtimi rokami hvaležno sprejeli — ker višjim se je zljubilo zopet piva — in bojkot je končan. Na praznik sv. Petra in Pavla peljali so slovesno dva sodčka v hosto, njim na čelu seveda g. Neutzler, ki ne sme manjkati. V hosti so kuhali golaž, pili pivo. Gosp. Neutzler, to je nazadnjaško, najmanj za 1000 let. — Le večkrat birboj kot, ga boste pa še večkrat gratis pili, kadar bojkot končate! To je res ganljiva skrb za delavce!

Globasnica. (Shod izobraževalnega društva) zadnje nedelje je bil povoljno obiskan. Č. g. župnik je pozdravil slovenske goste iz Primorskega in Štajerskega. G. Smodej iz Celovca je govoril zelo poljudno o pomenu združništva in podal sliko slovenske združne organizacije. Igralci so v sicer kratki igri storili svojo dolžnost in želi zato zasluženo pohvalo. Društvo si je naročilo več slovenskih listov, ki bodo udom vsako nedeljo na razpolago.

Vetrinj. (Naš kres.) Že lansko leto je razžarjal najbližnji holm pred Celovcem pri Vetrinju lep kres, ki smo ga žgali v čast slovanskima apostoloma, sv. bratoma Cirilu in Metodu. Bil je tako velik, da je dregal nekatere Vetrinčane prav pod nos. Zlasti znanega Jarica v Vetrinju je jezil. Letos je zanetila zlobna, od vetrinjskih nemškutarjev podkupljena roka napol

pripravljen kres. Večina narodnih kmetov je bila pa na to pripravljena in je večji del kresnega materijala pustila prejšnjo noč doma, in tako se je nemškutarški zlobnež pošteno namazal. Kresovali smo letos tako imenitno, kakor še nikdar prej. Velikanski kres je žarel na holmu, topiči so pokali, rakete so švigale v zrak in naš mešan zbor je krasno popeval pod spretnim vodstvom gosp. Rašerja. Iz pet župnij so se zbrali ljudje na kresovišču in tako se je sestavil tudi še moški zbor, ki se je menjaval z mešanim. Tudi iz Celovca je prišlo več gospodov. Prava narodna veselica se nam je zdel ta kres. G. S. iz Celovca se je spominjal sv. bratov, ki sta prinesla našim praocetom luč sv. vere v domačem jeziku in opozarjal, da nam tujec hoče vzeti ravno ti dve svetinji: vero in materin jezik, o čemur pričajo severne gore nad Celovcem, ki so bile svoj čas še slovenske, a so na ta večer ostale temne; zamrl je tam naš glas, kakor zamira tam tudi sv. vera. Kresovi po Karavankah, tik pred Celovcem, po Podjuni itd., pa pričajo, da povsod tod žive še verni Slovenci. Kreпки živio-klici mnogoštevilne množice so pričali, da je povedal govornik resnico. Vemo, da je to kresovanje nemškutarje zopet hudo dregnilo pod nos, upamo pa, da so njihovi nosovi ostali vendar še celi. V gostoljubni hiši narodnega kmeta smo se še dalje časa zabavali. Vrlim narodnim možem, mladeničem in dekletom v vetrinjski okolici kličemo: Bog vas živi!

Iz Roža. (Kresovi.) Veličasten je bil pogled po lepem Rožu preteklo nedeljo zvečer. V dolini kakor po hribih in gorah je kar mrgolelo kresov v čast slovanskima apostoloma sv. Cirilu in Metodu. Ponekod so v proslavo njenega spomina grmeli tudi topiči. Rožan hoče biti na svoji zemlji svoj gospod. Za to sv. Ciril in Metod — čuvajta naš mili rod!

Št. Štefan pri Velikoveu. (Letni občni zbor), katerega je naša podružnica sv. Cirila in Metoda za Velikovec in okolico dne 27. rožnika t. l. v tukajšnji Likebovi gostilni napravila, se je ob obilni udeležbi prav dobro obnesel. Gosp. župnik Treiber je govoril obširno o naših avstrijskih junakih l. 1809. Popisoval je junaštvo hrvatskih graničarjev, ki so pod vodstvom junaških poveljnikov stotnikov Hensla in Hermanna kakor levi branili trdnjavi v Naborjetu in na Predelu. Nato je govornik proslavljal tirolskega junaka Andreja Hoferja kot junaškega osvoboditelja svoje domovine od francoskega jarma in njegovo junaško smrt in h koncu zaklical vsem junakom: Slava njihovemu spominu! Zvestobe do sv. vere in iskrena ljubezen do svoje domovine, ki sta navdajala te junake, naj bodeta tudi nam koroškimi Slovincem vodilni zvezdi do boljše prihodnosti. Končno poroča še g. župnik o važni preosnovi, ki se bo izvršila letos pri naši „Narodni šoli“. „Mir“ bo o tem svoječasnno obširno poročal, ko bo vsa zadeva že urejena. G. Dolinar hvali delovanje „Narodne šole“ in prosi starše, naj navajajo svoje otroke, da doma pred celo zbrano družino glasno prebirajo slovenske knjige, tako bo izobrazba prodrla v slovenske družine. Gosp. Čarf poudarja, da le verskonravna vzgoja otrok vzgaja jeklene značaje, ki služijo narodu v ponos. Nato se je stari odbor zopet potrdil in bil zastopnikom za glavno skupščino izvoljen gosp. župnik Treiber. Uđnine se je nabrala prav lepa svota 72 kron. Shodu je sledila prav živahna prosta zabava, pri koji smo imeli priliko občudovati sad naše „Narodne šole“. Velikovški tamburaši, skoraj sami bivši učenci naše „Narodne šole“, so nas kratkočasili s tamburanjem in z izvrstno predstavo šaloigre „Krčmar pri zvitem rogu“, večje gojenke in bivše učenke naše šole so pa naravnost dovršeno predstavljale igro „Čašica kave“. Vsi igralci so želi burno pohvalo. Bog živi naše vrle slovenske mladeniče in dekleta!

Št. Rupert pri Velikoveu. (Kresovi.) Predvečer godu slovanskih naših blagovestnikov sv. Cirila in Metoda je bil letos v našo veliko radost zelo krasen. Radi tega so se kresovi, katere so naši rodoljubi na vseh gorah in hribih naokrog in sicer letos v veliko večjem številu kakor druga leta zakurili, zelo lepo videli. Mogočna Peca in tudi sosedni vrhovi so bili kar posuti s kresovi, oznanjujočimi narodno zavednost koroških Slovincov. Sosebno moramo še pohvaliti naš velikovski sodni okraj, v katerem je gorelo jako veliko kresov, kakor še nikdar poprej. Krasna je bila skupina kresov na vovberskih gorah, na št. štefanskih gorah; videl si kres pri kresu prav tja do Hudega kraja in do Mostiča. Naši vrli št. rupertski kmetje so zažgali letos celo osem kresov: pri Höflarju v Št. Rupertu, na Ricinju, v Klopcah, pri Ovšniku in pri Petricu na Vinogradih, pri Holcarju, mogočen kres v Mrzlivodi in v Orličivasi, in mogočno se je vmes razlegal glas topičev. Ta veseli pojav je najsijajnejši dokaz, kako vzorno delujejo petera slovenska iz-

obraževalna društva našega okraja in čuvajo našo najsevernejšo narodno mejo. Bog živi vrle naše slovenske kmete!

Trg. (Nesreča na železnici.) V rezervni dvorni vlak je trčil na tukajšnji postaji tovorni vlak in je poškodoval dvorne vozove št. 0'10, 0'12 in 0'01 (voz za prtljago). Škoda je precejšnja. Strojevodja je na poškodbah umrl, sprevodnik si je zlomil ramo. Nesrečo je povzročilo železnično uradno osobje.

Zilska Bistrica. (Igra.) Članice Marijine družbe so uprizorile v nedeljo 4. julija pri Hrepcu v Zahomcu igro „Dve materi“. Igrale so tako dovršeno, da smo se kar čudili, in marsikateri je bil do solz ginjen. Udeležba je bila jako dobra; velik prostor je bil do zadnjega koticčka zaseden. Prihodnje nedeljo, 11. t. m., se igra ob 8. uri zvečer zopet ponovi. Vstopnina 50 vin.

Borovlje. (Nemški Volksfest.) „Die armen Ferlacher“, vzkliknila je Markijeva Mala na kolodvoru, „wo werden sie denn soviet Leut hintun“, ko je zagledala velikanski vlak, ki se je pripeljal v soboto, 26. m. m., iz Celovca v Svetnovas. Mislila si je, da so to gotovo Nemci iz rajha, ki pridejo v Borovlje podpirati podiračo se nemškutarijo. Ali peljali so se naprej proti — Ljubljani. Revica ni slutila, da so to Čehi, ki so se peljali na slavnost pevskega društva „Slavec“ v Ljubljano. V borovljski vlak jih je vstopilo kakih 20 do 24 oseb. V „Freie Stimmen“ bilo je pač lepo poročilo o velikanski udeležbi tega „Festa“ in lepem uspehu, pri nas se pa splošno govori, da je bilo okoli 1000 K izgube.

Gospodarske stvari.

Združništvo.

(Predaval v socialnem tečaju v Ljubljani VI. Pušenjak.)

Nravno vzgojevalen pomen.

Pa ne samo gospodarski napredek članov je merodajen za poslovanje zadrug, ampak tudi nravna povzdiga in vzgoja članov.

Združništvo sloni na načelu krščanske ljubezni do bližnjega, koristolovje in dobičkaželjnost je izključena.

„Vsi za enega, eden za vse!“ je združno geslo, ki jasno pravi, da odgajajo zadruge ljudstvo k skupnemu, složnemu delu v dobro srednjega stanu. Že vse uredbe jasno kažejo ta smoter; na pr. skupno jamstvo, rezervni zaklad. V zadrugi jamčijo vsi člani in v enaki meri, akoravno na pr. premožni člani ne potrebujejo ali zelo redko pri nekaterih zadrugah pomoči. Čisti dobiček se ne razdeli med člane, temveč se steka v rezervni zaklad, ki je skupna last vseh članov. „Pomagaj si sam in Bog ti bode pomagal!“ je združno načelo. Zadrugarji iščejo v samopomoči rešitve, začnejo se zavedati, koliko lahko sami z lastno pomočjo dosežejo, dobijo zaupanje v sebe, rodi se medsebojno zaupanje; z zaupanjem v lastno moč raste pridnost, podjetnost in samozavest, katere lastnosti spremlja poštenost, vestnost in zdrav gospodarski čut.

Pri celem poslovanju prevladujejo nravna načela; upravitelji zadrug ne opravljajo svojih poslov radi dobička, temveč v prid vseh članov in zadrug brezplačno, ali k večjemu proti majhni odškodnini za trud in zamudo časa. Zadruge ne gledajo na velike dobičke, ker ni njih namen zbirati velike čiste dobičke, temveč izvrševati svojo nalogo.

Samouprava in lastna odgovornost sta temelja, na katerih slonijo zadruge; združniki sami upravljajo zadruge za lastno odgovornostjo, kar vpliva vzgojevalno na nje.

Gospodarski uspehi zadrug odgajajo ljudstvo; iz kmečkih vrst izginja nevoščljivost, nezadovoljnost, nevernost, lahkovernost, lahkomiselnost, nekrščanska škodoželjnost, ošabnost in obup, ter stopa na njih mesto sreča, zadovoljnost, sloga, veselje do dela in čut dolžnosti. Zadruge odvajajo združnike od razkožnosti in zapravljenosti ter je navajajo k varčevanju, skrbnemu gospodarstvu, redu, točnosti in zmernosti.

Združništvo je vpeljalo v celo gospodarsko življenje nravna načela. Združništvo slavi zmago načela pravičnosti in poštenosti napram v gospodarskem življenju vladujoči sebičnosti.

Nravno-vzgojevalno peljuje zadruge osobito s tem, da vršijo drobno gospodarsko delo: prirejajo predavanja o vseh združnih in gospodarskih strokah, združne shode v večjem in manjšem obsegu, gospodarske pogovore po vaseh, razstave, tečaje, poučne izlete itd., razširjajo združne in druge gospodarske časopise, knjige in brošure ter širijo zanimanje za gospodarsko delo. Zdržna Zveza v Ljubljani je priredila l. 1908 okrog 100 predavanj in pet združnih tečajev: v Zaostrogu v Dalmaciji, Mariboru, Trstu, Kočevju in Celovcu, katerih se je udeležilo nad 200 mož in mlade-

ničev, razen tega pa je sodelovala s predavanji o združništvu pri kmetijskih in socialnih tečajih. Namen združniških tečajev je odgoja zmožnih upraviteljev zadrug. Vršili so se važni razgovori o združniških in gospodarskih vprašanjih na neštevilnih občinskih zborih zadrug in Zadrugne Zveze same. Posebno velikega pomena za razvoj združništva pa je ustanovitev zadrugne šole v Ljubljani, prvega in edinega takega zavoda v Avstriji. Namen zadrugne šole, ki traja pol leta, je dati njenim učencem pregledno, temeljito izobrazbo v združništvu, da bodo sami mogli ustanavljati in voditi denarne in druge zadrugne. Zadrugna šola obiskuje prvo leto 24 učencev Slovencev in Hrvatov.

Najlepše osvetljuje pravno-vzgojevalno delo zadrug izrek slavnega agrarnega politika Buchenbergerja, ki pravi: „Novodobno združništvo ne vpliva ugodno samo na gospodarsko življenje, ampak tudi na duševno in pravno življenje svojih članov in sicer ne le radi tega, ker je potreben predpogoj za napredek v duševnem in pravnem oziru povzdiga gospodarskega blagostanja, ampak tudi, ker je članstvo v zadrugi, delo v nji in za njo šola samoodgoje, požrtvovalnosti in skupnosti in ker vpliva zadrugno skupno delo na zadrugarje in je izpodbuja k podjetnosti in delavnosti. Upanje, potom združenja doseči gospodarske ugodnosti, katerim bi se posameznik v svoji osamelosti moral odreči, povzdiguje samozavest in zupanje v lastno moč.“

Društveno gibanje.

Št. Jakob v Rožu. Katol. slovensko izobraževalno društvo „Kot“ priredi v nedeljo, dne 18. t. m., zborovanje v gostilni „pri Tomelnu“ v Velikovesi s poučnimi predavanji in petjem. Natančnejši spored objavimo prihodnjič. Opozarjamo pa že danes na to zborovanje ter vlijudno vabimo nanj vse prijatelje izobrazbe in pravega napredka.

Podružnica sv. Cirila in Metoda za Borovlje in okolico napravi v nedeljo, dne 18. t. m., na vrtu gostilne g. P. Mišica na Dobravi pri Borovljah svoj prvi občni zbor z veselico. Začetek ob 3. uri popoldne. Občni zbor se vrši na vsak način, dočim se veselica v slučaju slabega vremena preloži na nedoločen čas. Obenem se vrši tudi občni zbor slov. tamburaškega društva „Strel“. Vstopnina 30 vinarjev.

Oba odbora.

Cerkvene vesti.

Na vseučilišče v Inomost je poklican o. Jož. Linder d. J., profesor biblične vede starega zakona in hebrejščine v celovski bogoslovnici, namesto o. Fončka, ki je bil poklican od rimske stolice kot ravnatelj na svetopisemski zavod v Rim. Sodimo, da bo prišel na mesto prof. Lindra g. dr. Martin Ehrlich v Jeruzalemu, o katerem so svoje dni govorili, da je namenjen za to mesto.

Priporočujemo našim družinam
Kolinsko cikorijo.

Kaj je novega po svetu.

„Dolenjske Novice“ se zove slovenski tednik, ki izhaja vsak petek v Novem mestu na Kranjskem. Cena mu je za celo leto 3 krone, katero naročnino sprejema tiskarna J. Krajec nasl. v Novem mestu. V vsaki številki prinaša poleg novic iz Dolenjskega tudi praktične, poučne članke o gospodarstvu; zraven pa krepko zagovarja narodne in verske svetinje. Ravno zaradi tega priporočamo ta list najtopleje vsem našim izobraževalnim društvom v naročiteve.

Ferjančič Fran, „Mešani in ženski zbori“. Cena partituri 3 K, glasovi (po dva skupaj) po 50 vin. V Ljubljani 1909. Založila „Katoliška Bukvarna“. Ferjančič ni vsakdanji, plitek skladatelj. V tem se najbolj razločuje od večine drugih, modernih in starejših skladateljev. Mešani in ženski zbori zahtevajo že bolj izurjenih pevki in pevcev, vendar pa ne bodo delali posebnih težkoč. Najbolj nam prija „Tone solnce, tone“, „Pastni večer“ in „Rožmarin“.

Črevesni katari dojenčkov se omejuje najlažje pri hrani s „Kufeke“ in mlekom, ker mleko s „Kufeke“ v črevesu ni v tisti meri kakor navadno kravje mleko podvrženo kisanju, ki povzroča črevesne katari. „Kufeke“ stori mleko redilneje, bolj prebavno, zabrani mnoge črevesne bolezni in zagotovi otrokom izvrsten uspeh.

Krotilka krokodilov Liva v Parizu se je ponesrečila. Eden izmed največjih krokodilov jo je pograbil za desnico; krotilka je takoj potegnila izza pasu z levico revolver in ustrelila zver. Potem se je šele posrečilo oprostiti Amerikanko.

Roka je bila čisto zdrobljena. Navzoče občinstvo je prevzel tak strah, da je začelo bežati in je bilo več ljudi poškodovanih.

Mesinski škandali. Denar, ki so ga darovali inozemci za ponesrečene Mesince, je povečini izginil v žepih laških politikov, dočim je obubožano ljudstvo v Mesini stradalo.

Kdor daruje kako cigaro, napravi po § 426 colninskih in monopolskih določb prestopok. Ta paragraf namreč prepoveduje, da bi kdo sprejel v svojo posest od oseb, ki niso od države določene za prodaje, in sicer na onem kraju, kjer se ta posestna premena izvrši, kak monopolni predmet. Kakor neki dvorni dekret pojasnjuje, spada v te določbe tudi darovanje. Isto kakor za cigare velja tudi za sol, poštno znamke, kolke itd. Torej pazite, tobakarji!

Previdna nevesta. V New-Yorku se je pred kratkim omožila hči bogatega bankirja. Skočila pa ni v zakonski jarem tako neprevidno, kakor nekatera slovenska dekleta, ampak se je pred sodnikom že kar v naprej s pogodbo z ženinom zasigurala, da bo nosila hlače. Ženin je moral pred sodnikom podpisati pogodbo s sledečimi pogoji: „Mož mora vsak teden izročiti svoji ženi ves svoj zaslužek. Če bo šel kdaj zvečer od doma brez žene, mora biti doma vsaj ob devetih. Brez ženinega dovoljenja ne sme nikdar plesati. Kaditi ne sme cigaret in ne opojnih pijač piti. Zaveže se, da bo ravnal s sorodniki svoje žene ljubeznivo. K nobenemu društvu ne sme pristopiti brez ženinega dovoljenja. Ob delavnikih ne sme več pokaditi nego tri smotke, ob nedeljah ne več nego pet smotk. Psa ne sme imeti.“ Sodnik je prebral vse pogoje in dostavil: „Ne storite tega, mladi mož!“ Mož pa je to vendar storil, podpisal pogodbo in se drugi dan oženil.

Tržne cene v Celovcu

1. malega srpana 1909 po uradnem razglasu:

Blago	100 kg				80 litrov (biren)	
	od		do		K	v
	K	v	K	v		
Pšenica	27	86	28	52	17	40
Rž	20	86	21	70	12	36
Ječmen	—	—	—	—	—	—
Ajda	20	80	21	22	10	30
Oves	20	58	21	11	7	30
Proso	—	—	—	—	—	—
Pšeno	—	—	30	47	19	—
Turščica	—	—	—	—	—	—
Fižola rdeča	—	—	—	—	—	—
Repica (krompir)	—	—	—	—	—	—
Deteljno seme	—	—	—	—	—	—
Seno, sladko	9	75	11	—	—	—
„ kisló	8	50	10	—	—	—
Slama	7	—	9	—	—	—
Zelnate glave po 100 kosov	—	—	—	—	—	—
Repa, ena vreča	—	—	—	—	—	—
Mleko, 1 liter	—	24	—	26	—	—
Smetana, 1 „	—	60	1	20	—	—
Maslo (goveje) 1 kg	—	2	60	2	80	—
Surovo maslo (putar), 1 „	—	2	60	3	20	—
Slanina (špeh), povoj, 1 „	—	2	—	2	20	—
„ surova, 1 „	—	1	60	1	70	—
Svinjska mast 1 „	—	1	70	1	80	—
Jajca, 1 par	—	13	—	16	—	—
Piščeta, 1 „	—	2	60	3	—	—
Race	—	—	—	—	—	—
Kopuni, 1 „	—	—	—	—	—	—
30 cm drva, trda, 1 m ²	—	3	—	3	20	—
30 „ „ mehka, 1 „	—	2	50	2	80	—

Živina	Počrez	100 kilogramov				Prignalo	Prodalo
		žive vage		zaklana			
		od	do	od	do		
Konji	—	—	—	—	—	—	
Biki	—	—	—	—	—	—	
Voli, pitani	424	—	74	—	4	4	
„ za vožnjo	342	420	—	—	38	11	
Junci	200	242	64	—	11	5	
Krave	168	504	—	—	52	15	
Telice	216	—	—	—	4	1	
Svinje, pitane	—	—	—	—	—	—	
Praseta, plemena	16	38	—	—	203	138	
Ovce	—	—	—	—	—	—	

Dobro ohranjen

„harmonij“

z več spremeni za primerno ceno je naprodaj. Kje? pove **Zdravko Falle v Srejah**, pošta Vrba, na Koroškem.

Slovenec Konrad Skaza

delavnica za vsa cerkvena dela
v **St. Ulrich, Gröden (Tirolsko)**

se najtopleje priporoča za vsa cerkvena dela. **Velikanska zaloga sv. razpel.** Novi zanimivi slovenski ceniki zastoj in franko. **Postrežba solidna in hitra.**

Loterijske številke 3. mal. srpana 1909:

Trst 13 81 21 4 40

Linc 76 52 15 50 31

Pozor! Slovensko podjetje! Pozor!

Slavnemu občinstvu se
priporoča dne 11. febr.
1909 na novo otvorena
velika manufakturna
trgovina

Franc Souvan sin

v stari Souvanovi hiši
na Mestnem trgu št. 22
v Ljubljani

Največja trgovina te stroke v Celovcu.

Modnega in manufakturnega, tu- in inozem-
skega blaga, vedno najnovejši izbir.

Zaloga je stalno v vrednosti 1/4 milijona kron.
Za prodajanje na debelo oddajam blago trgovcem po
tovarniških cenah.

Zaradi posebno velikega nakupa poletnega blaga bo-
dem letos po zelo nizkih cenah prodajal, t. j. brez konku-
rence, ker se je tudi cena pri blagu znatno znižala.
Imam za ženine in neveste zmerom veliko zalogo in
najlepše blago na razpolaganje.

Vsi uslužbenci govorijo slovenski.

Anton Renko, lastnik trgovine,
Celovec, vogel Kramarjeve ulice in Novi trg.

250 hl pristnega vina

belega, črnega in rdečega, imam še
naprodaj po 28 do 36 vinarjev liter,
na postajo Ajdovščino postavljenega, od
56 litrov više. Več po dogovoru.

Priporočam se za nakup

Josip Cotič,

posestnik vinograda v Vrhpolji, p. Vipava, Kranjsko.

Prihranite mnogo, ako kupite pri izdelovalcu!

Najboljše, brezhibne in pristnobarvne

ostanke

izbornega kanafasa, oksforda za srajce, flanela, platna, cefira,
šotskega blaga, višnjeve tkanine krizeta za suknje, izborno
odbrane, da se more vsak ostanek izborno porabiti v gospo-
dinstvu, razpošilja **krščanska tvrdka** 40 do 45 metrov
za 16 kron po povzetju. Dolgost ostankov 6—10 metrov.

Anton Maršik, lastnik ročne tkalnice
in razpošiljatelj

Češka Čermna pri Nachodu, Češko.

Prijatelji, prepričajte se,

da vsakdo prihrani mnogo denarja, kdor oskrbi svoj nakup raz-
nega tkalskega blaga naravnost pri izdelovalcu-veščaku, ker le
ta more vsestransko najboljšo postreči.

CEFIRI

Špeci-
j-
el-
delo-
vanje

kanafase, oksforde, šipkovine
in vsakovrstne tkanine
lastnega izdelka priporoča
po najnižjih cenah izborna
češka krščanska tvrdka

Vvorci
zastoj

JOŽEF SUCHANEK,

Prva mehanična in ročna tkalnica ter razpošiljalni zavod izbornih
tkanin v Novem Hradku pri Novem mestu na Metuji, Češko.

Velika zaloga najboljšega

istrijskega vina,

iz najboljših, že izza rimskih časov slavnih rim-
skih gorci med Isolo in Piranom, prodaja po naj-
nižji ceni od 56 litrov naprej

Anton Rebec,

posestnik in vinski trgovec, Št. Peter na Krasu.

Tovarna glinastih izdelkov **F. P. Vidic & Komp., Ljubljana**

ponudi vsako poljubno množino

zarezanih strešnikov (Strangfalzziegel) **sistem Marzola,** **zidarske opeke, peči** itd.

Na zahtevo pošljemo takoj vzorce in ponudbo.

Prva južnoštajerska vinarska zadruga

v Celju

ima v zalogi izvrstna spodnještajerska **vina** vseh vrst po zmernih cenah.

Vzorec so na razpolago.

Klet se nahaja

v Sokolskem domu v Gaberju pri Celju.

Hranilno in posojilno društvo v Celovcu

4 1/2 %

kmečki kreditni zavod za Celovško okolico

Pavličeva ulica števil. 7

uraduje

ob četrkih od 1/2 10. do 12. ure in od 1/2 2. do 3. ure,
ob sobotah od 10. do 12. ure.

4 1/2 %

Društvo jamči za popolno varnost vlog s premoženjem vseh udov.

Labodje milo

(Schichtovo trdno kalijevo milo)

je **edina** posebnost za pranje volnenega in svilenega blaga, zaves, čipk, vezil itd. itd. To milo se resnično ne more dovolj prehvaliti, ker vsled svoje nedosegljive pralne veljave, izdatnosti in mehkode popolnoma zatemi vse drugo, kar se imenuje milo.

Lovske puške

vseh sestav, priznано delo prve vrste, z najboljšim strelnim učinkom, priporoča

Prva borovska orožnotovarniška družba

Peter Wernig,

družba z omejeno zavezo v Borovljah, Koroško.
Ceniki brezplačno in poštne prosto.

Pristni kranjski

lanenooljnati firnež

Glinate barve

v posodicah po 1/2, 1 kg kakor tudi v večjih posodah

Fasadne barve za hiše

po vzorcih

Slikarski vzorci

in papir za vzorce

Laki

pristni angleški za vozove, za pohištva in za pode

Steklarski klej (kit)

priznано in strokovno preizkušeno najboljši

Karbolinej prve vrste

Mavec (gips) za podobarje in za stavbe

Čopiče domačega izdelka za zidarje in za vsako obrt

priporoča

Adolf Hauptmann

v Ljubljani

Prva kranjska tovarna oljnatih barv, firnežev, lakov in steklarskega kleja.

Zahtevajte cenike!

Tvornica umetnega kamenja in marmorja

ZAJEC & HORN

Ljubljana, Dunajska cesta št. 73.

Prečastitim gospodom duhovnikom, stavbenim mojstrom, mizarjem itd. priporočamo prekrasno brušene in polirane plošče iz umetnega marmorja v velikosti do 2 1/2 m² ena.

Čudovito naravno, a po ceni nadomestilo naravnega marmorja za oltarje, za prevleko celih sten, lizen v cerkvah, stebrov, za mize, kredence, umivalnike, za elektrotehnične plošče itd.

V zalogi je nad 12 raznih vzorcev v različnih barvah. Gospode interesente prosimo: „Pričajte se sami o kakovosti blaga najbolje na licu mesta, ali pa zahtevajte vzorce!“

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

Delniška glavica K 3.000.000.

Rezervni fond K 300.000.

Denarne vloge obrestujemo po **4 1/2 %** od dne vloge do dne vzdiga.

Kolodvorska cesta števil. 27.

Zamenjuje in eskomptuje

izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone.

Daje predujme na vrednostne papirje. — Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavolje.

— Eskompt in inkasso menic. — Borzna naročila. —

Centrala v Ljubljani. Podružnici v Spljetu in Trstu.

Turške srečke. Šest žrebanj na leto. Glavni dobiček 300.000 frankov. Na mesečno vplač. po K 8— za kom. **Tiske srečke s 4% obrestmi.** Dve žrebanji na leto. Glavni dobiček K 180.000. Na mesečno vplačevanje po K 10— za komad.

Prodaja vseh vrst vred. papirjev proti gotovini po dnevnem kurzu.